یادداشت روز

جواد غیاثی
economic@khorasannews.com

نسخه خروج بورس از دوقطبی

بازار سرمایه کشور، خاص ترین دوران خود را پشت سر می گذارد و بی شک در حال تجربه تغییرات پارادایمی از لحاظ تنوع بازیگران، ارزش بازار و ضریب نفوذ بورس در جامعه است. افزایش شدید حضور افراد جدید در بورس در کنار رشد شاخص و ثبت بازدهی های رویایی در این بازار، شرایطی را رقم زده است که هم جوانب مثبت و مفید بسیاری دارد و هم منجر به نگرانی هایی شده است. در این شرایط دولت که تلاش می کند بدون ریزش بورس را متعادل کند، در منگنه دوقطبی شدید موجود در بازار گرفتار شده است. توضیح این که از وقتی شاخص کل کمتر از یک میلیون واحد بود، نشانه های بروز حباب در بخشی از بورس عیان بود اما ورود نقدینگی جدید قیمت ها و شاخص را بالا و بالاتر برد. در این شرایط بهترین سناریو برای مدیریت بازار، متعادل کردن بورس بدون ریزش بود یعنی باید جلوی رشد حبابی بازار گرفته می شد و همزمان اجازه ریزش نیز داده نمی شد تا تازه واردها فراری و متحمل زیان سنگین هم نشوند. در این سناریو باید به مرور انتظارات بازدهی بازیگران بازار که به شدت رشد کرده بود (ماهانه بیش از ۳۰-۴۰ درصد) به مرور تعدیل می شد و به سطوح منطقی (ماهانه ۳-۴ درصد) می رسید. در ضمن با عرضه های جذاب (با سود مناسب و کاهنده) زیاد، عمق بازار هم گسترش می یافت و از فشار خرید و ایجاد حباب در نمادهای موجود کاسته می شد. اما دولت که سودای متعادل کردن بازار را داشت در اجرا بسیار بد عمل کرد و با تشویق بیش از حد مردم و حمایت افراطی از بورسی که در حال حبابی شدن بود، در یک منگنه گیر افتاد؛ بازار دوقطبی! یعنی بازاری که یا صف خرید است یا صف فروش. یا با سرعت رشد می کند یا دچار ریزش سنگین می شود. مثلا وقتی از اواخر تیر و اوایل مرداد، با تصمیم سیاست گذار، عرضه های سنگین حقوقی (گاهی از سوی دولتی ها) در نمادهای بزرگ و شاخص ساز انجام شد، بازار و حجم نقدینگی کوتاه نمی آمد و بازار با سرعت کمتر رشد کرد. اما با تداوم این عرضه ها و ورود یک شوک، یک باره بازار با قطب دیگر یعنی ریزش سنگین درگیر شده است. اگر چه از دولتی که بدون محاسبه و یک شبه تصمیم ارز ۴۲۰۰ تومانی را می گیرد انتظار نیست اما سیاست بهینه این بود که حمایت دولت (اظهارات و موضع گیری ها) و همچنین حجم عرضه ها (از طریق آزادسازی سهام عدالت، عرضه اولیه و افزایش شناوری) و ارائه ابزارهای جدید (صندوق های ETF و عرضه نفت و ...) به نحوی مدیریت می شد که انتظارات بازدهی از بازار سرمایه را به مرور تعدیل می کرد تا بازار هم متعادل شود. اما این توازن هرگز وجود نداشت؛ در اردیبهشت یک باره خبر عرضه تدریجی سهام عدالت با دستور رئیس جمهور به عرضه ۳۰ درصدی طی یک ماه تبدیل شد. عرضه صندوق های دولتی هم که نه تنها هیچ قاعده و محاسبه و برنامه ای نداشته بلکه اختلافات داخلی دولت را هم باعث شده است. حمایت های زبانی دولت (از رئیس جمهور تا سخنگو و ....) نیز عمدتا بدون محاسبه و اغراق آمیز و بدون درک اثر واقعی آن بر بازار بوده است. عرضه های بزرگ هلدینگ های دولتی هم در حد وعده باقی مانده است. لذا اکنون سیاست گذار در منگنه ای دوقطبی گرفتار شده که خودش در ایجاد آن نقش زیادی داشته است. علاوه بر آن حجم زیادی از سرمایه های اقشار مختلف مردم هم درگیر بازار شده است که باعث می شود هم ریزش بورس پرتبعات باشد و هم صعودهای سریع و عادت کردن پول به بازدهی های دورقمی در یک ماه! اگر بورس «همراه با تعدیل انتظارات بازدهی» متعادل نشود همواره دوقطبی خواهد بود و نوسانات آن و ورود و خروج نقدینگی دیگر بازارها را نیز متلاطم خواهد کرد. رهایی از این منگنه هم جز با همان فرمول فوق ممکن نیست؛ یعنی حمایت و عرضه با هماهنگی طبق یک محاسبه صحیح. علاوه بر آن، تامین مالی دولت و شرکت ها از طریق بورس، مخصوصا با توجه به لایحه اخیر دولت (افزایش سرمایه از طریق صرف سهام) اتفاق مثبتی است که البته باید در مسیر افزایش سودسازی شرکت های بورسی قرار گیرد به نحوی که افزایش سرمایه ها از این طریق با دقت نهاد ناظر در مسیر امور توسعه ای مصوب در هنگام درخواست افزایش سرمایه (در شرکت ها و دولت) صرف شود تا در میان مدت و بلندمدت به رشد اقتصاد و سودآوری بینجامد. حالت ایده آل این بود که از شرایط مازاد عرضه پول به خاطر شرایط کرونا و افت نرخ سود، رشد بورس و امکان تامین مالی مناسب در جهت یک برنامه توسعه صنعتی، برای یک برنامه تحول اقتصادی استفاده شود که در شرایط سال آخر دولتی که ۷ سال را بدون راهبرد اقتصادی مشخص و موثر پشت سر گذاشته، اصلا قابل انتظار نبود.

در هر حال، در این شرایط نقدینگی انبوه موجود در بورس که باید به مرور به بازدهی معقول عادت کند، از سود رو به رشد شرکت ها هم استفاده خواهد کرد و به مرور فرهنگ سهامداری، آن چنان که ماهیت آن است، جاری خواهد شد. ضمن آن که اقتصاد از مزایای تغییرات پارادایمیک فعلی در حوزه اقبال قابل توجه به بازار سرمایه، در مسیر بهبود تامین مالی طرح های توسعه ای شرکت ها و رشد اقتصادی نیز بهره خواهد برد. در حالت عکس، تداوم سرگیجه در منگنه و دوقطبی فعلی، نه برای عمده سهامداران مفید خواهد بود و نه برای اقتصاد کلان کشور.

۲ ماهواره برجدید در آستانه پرتاب آزمایشی

هادی محمدی – وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح کشورمان از پرتاب های تحقیقاتی ماهواره برهای ذوالجناح و سیمرغ که قابلیت حمل محموله های سنگین دارند، خبر داد و گفت: ماهواره برهای سروش یک و ۲ نیز برای پرتاب به مدار ۳۶ هزار کیلومتری از سطح زمین در دستور کار تحقیقی هستند.

به گزارش خراسان، امیر سرتیپ حاتمی در نخستین نشست خبری خود به عنوان وزیر دفاع که در آستانه روز صنعت دفاعی انجام شد، با بیان این که یکی از ویژگی های ما توان تولید تسلیحات راهبردی است، افزود: امروز بیشتر از ۹۰ درصد نیازهای دفاعی مان را با کیفیت خوب خودمان می توانیم تولید کنیم و در حالی که با چشم انداز ۱۴۰۴ پنج سال فاصله داریم، توانسته ایم به قدرت اول تولید دفاعی در منطقه دست یابیم.

وزیر دفاع در پاسخ به خراسان درباره موشک های کروز تولید شده توسط وزارت دفاع از جمله وضعیت کروز برد هزار کیلومتر و قابل نصب روی جنگنده ها با بیان این که حرکت ما در این زمینه حرکت افتخارآمیزی بوده و انواع کروز زمینی، دریایی، هوا به سطح، سطح به سطح، زیرسطح به سطح و ... را در اختیار داریم، افزود: یکی از محصولاتی که برای رونمایی در روز صنعت دفاعی معرفی شده یک محصول کروز است.

حاتمی در پاسخ به سوال دیگر خراسان درباره پاسخ گویی به تهدیدات سایبری، اظهار کرد: برنامه های موثر پدافند سایبری داریم تا با اجرای رزمایش ها و تمرینات، آمادگی خود را بالا ببریم و تا امروز مسئله ای در حوزه های جدی در زمینه سایبری نداشتیم.

حرف مردم

ستون «حرف مردم» انعکاس دهنده صادق حرف های شماست.

تلفن: ۰۵۱ ۳۷۰۰۹۱۱۱ پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹ ایتا، آی‌گپ، سروش: ۹۰۳۳۳۳۷۰۱۰ نمابر: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۲۹

• چطور بنزین به قیمت فوب خلیج فارس است اما حقوق و دستمزد و درآمد به قیمت ایران حساب می شود؟

• نمی دونم که دیگه چه اتفاقی باید بیفته تا آن هایی که آمریکا را کدخدا می پنداشتند و هنوز هم آمال و آرزوی آن ها دست بوسی آمریکاست درس عبرت بگیرند و راه خود را از اَبَر قدرتِ پوشالی جُدا کنند!

• بدتر از کرونا زالو صفتانی هستند که با احتکار، جیب مردم را خالی می کنند. کسانی که داروی تقلبی را میلیونی می‌فروشند و حیف نام انسان که روی آن‌ها و تمامی قاچاقچیان مواد مخدر و زورگیران معتاد بی خاصیت می گذارند.

• با این طرح فروش نفت باز هم منافع به افرادی تعلق می گیرد که پول داشته و نفت خریده اند و کسانی که پول نداشته اند از این ثروت خدادادی بی بهره اند. قرار بود نفت را سر سفره مردم بیاورند. حال آیا بهترین موقعیت نیست کمی به فکر سفره های خالی مردم باشند؟!

• بیایید ببینید در حاشیه مشهد چه اتفاقی افتاده؟ بنگاه های املاک، اراضی کشاورزی اطراف مشهد را تاراج کرده اند. در برخی روستاها تعداد بنگاه های املاک، بیشتر از خانه های آن روستاست و زمین خواری و سوداگری بیداد می کند! ... و هیچ نظارتی هم وجود ندارد.

• اگر آقای روحانی می خواهد پته های نفتی فروش فوق العاده ای داشته باشه باید اعلام کنه با هر کد ملی فقط یک بشکه نفت پیش فروش می شه. آن وقت ۸۰ میلیون بشکه نفت در ظرف یک ساعت در سایت بورس به فروش می رسه. ما مردم قبلا چنین رکوردهایی زده ایم. امتحانش خالی از لطف نیست.

• شنبه ۲۵ مرداد مادری نوشته که به دلیل نامشخص بودن وضعیت کنکور، فرزندم روانی شده و مادرش را کتک می زند. خواستم اضافه کنید فرزندی که به خاطر احتمال لغو کنکور دست روی مادرش بلند می کند، قطعا جزو زباله های جامعه انسانی است. بنابراین همان بهتر که کنکور نباشه تا خدایی نکرده امثال این آشغال به دانشگاه راه پیدا نکنند.

• در روستای پاژ، مردم آب خوردن ندارن ولی هر روز یک باغ ویلای جدید با درختان چنار و میوه ساخته می شه!

• هفته گذشته سفری به شهرستان خواف و شهر سنگان داشتم. مشاهده وضع محرومیت منطقه با وجود درآمدهای میلیاردی معادن آن جا واقعا جرآور است.

• چرا بازنشسته های عزیز به جان هم افتاده اند؟! از حقوق کسی که کم نمی شه. پس چرا از بهتر شدن اوضاع هموطن تون ناراحت اید؟!

• درباره تبدیل روستاها به ویلا تیتر زدید اما مقصر کشاورزها نیستند. من جوانی ۲۷ ساله هستم که پنج ساله روی زمین پدرم کار می کنم ولی هرسال ضررش بیشتر از منفعتشه چون با هزار هزینه و زحمت محصول می کاریم اما دلال با قیمت ناچیز ازمون می خره. من هم تصمیم گرفتم کشت رو بذارم کنار و در زمین کشاورزی ویلا بسازم. باور کنید هیچ کشاورزی دوست نداره زمینش به ویلا تبدیل بشه اما چه کنیم که مجبوریم.

• دقیقا از همون روز گشایش آقای رئیس جمهور من ۳۰ درصد توی بورس ضرر کردم! فقط خواستم به این مردم به خاطر مسئولان دلسوز تبریک بگم!

• امیدوارم مراسم مذهبی امسال طوری زیبا و با رعایت مسائل بهداشتی برگزار شود که شبکه های معاند جرئت نکنند حرفی بزنند.

• لطفا نیازمندی ها را در روزنامه خراسان رضوی چاپ کنید. بیکارم و امیدمان همان نیازمندی بود.

• دیروز وقتی روزنامه را مطالعه می کردم خواندم جناب اردوغان درباره عادی سازی روابط امارات با رژیم صهیونیستی به شدت اعتراض کردند. فکر کنم ایشان از سفارت رژیم صهیونیستی در کشورشان اطلاع ندارند!

• چرا چند وقته پیش بینی آب و هوا را نمی‌نویسید؟ این برای ما کشاورزان از نان شب هم واجب تره.

• ارز نیمایی تغییری در قیمت ها ایجاد نکرد و جنسی ارزان نشد. یعنی عملا به جیب افراد خاصی رفت، نه مردم عادی.

• چرا ۱۴۲۰ تأمین اجتماعی جواب نمیده؟ چرا همسان سازی اجرا نمی شه؟ من توی مهمان پذیر زندگی می کنم چون خانه ندارم.

• بدترین جوکی که من در طول عمرم شنیدم، این بود که خیلی ها هم با افتخار تعریفش می کردند: «یک روز یک مرده، خورد به نرده»! هر کی تعریف می کرد، می‌خواستم با شمشیر از وسط نصفش کنم!

• این که شنیدن جوک باعث تقویت مغز می‌شود، واقعا درسته. پدربزرگ من در ۸۵ سالگی حافظه خوبی دارد و هر از گاهی برای نوه‌هایش جوک‌های قدیمی باحالی تعریف می‌کند.

• من در تهران برای ثبت نام فرزندم به اداره آموزش و پرورش منطقه ۳ رفتم با کمال ادب و احترام مشکل من حل شد. خواستم از رئیس آموزش و پرورش منطقه ۳ تشکر کنم که در این وضعیت اقتصادی و کرونایی و ایام نگران کننده ثبت نام به من و همسرم آرامش دادند.

• چرا مردم این قدر ناشکر، ناسپاس و معترض هستند؟ یه ماسک دو لایه سفید خریدم ۱۸۰۰ تومان، چند بار هم شستم. چیزیش نشد، بهتر هم شد.

• برای ۳۰ درصد سهام عدالت به بانک سپه سفارش دادم (۷ تیر) تا آخر تیر برام واریز نکرد. الانم داره کم کم می ریزه برای بقیه اش به کافی نت رفتم می گن باز باید به بانک سفارش بدی این چه نظارتیه؟

• بعضی ها واقعا فکر می کنن عقل کل هستن! منظورم همون فردیه که زنگ زده به یک کرونایی و گفته که داروهات رو بخور تا خوب بشی و در پرونده شاخ به شاخ با کرونا بهش اشاره کردین.

• بانک ها و موسسه های اعتباری ته حساب ۱۰ تا ۲۰ هزارتومان نگه می دارند و نمی‌دهند با این حقوق کم این چه کاری است. یک مسئول نیست که جلوی این کار را بگیرد؟ وقتی اعتراض می کنی می گویند همه بانک ها نگه می دارند!

• لطفا در خصوص افزایش حقوق بازنشستگان تامین اجتماعی که به تازگی متناسب سازی شده ولی مشاغل سخت و زیان آور درصد بسیار کمی (بر مبنای ۲۰ سال) محاسبه و پرداخت شده پیگیری کنید. ممنونم.

صبر و شکیبایی گنجی
از گنجهای بهشت است

سرکار خانم
پروانه ابراهیم زاده
مدیرمحترم بازرگانی گروه
کارخانجات سیم و کابل مشهد
درگذشت پدربزرگوارتان را خدمت حضرتعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، از خداوندمتعال برای آن مرحوم غفران واسع و برای جنابعالی صبر و اجر درخواست داریم.
مدیران و کارکنان واحدهای تولید، مالی، بازرگانی، اداری، کنترل کیفیت، برنامه ریزی و انبارها، تضمین کیفیت، اجرائی، تحقیق و توسعه و فنی شرکت صنایع سیم و کابل مشهد

جناب آقای
دکتر جمشید یوسفی
با نهایت تأسف و تأثر درگذشت
پدر بزرگوارتان
را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می نماییم.
هیئت مدیره، پزشکان و پرسنل
بیمارستان پاستور نو

کروه صنعتی سایان
مشاور، طراح و مجری:
- سالن های فلزی سوله
- اسکلت فلزی ساختمان های طبقاتی
- انواع جرثقیل سقفی
Email: sayansteel@yahoo.com
تلفن: ۳۲۴۲۳۳۳۳-۰۵۱

جناب آقای دکتر
هومن بهار وحدت
خانواده محترم دکتر
بهار وحدت
درگذشت استاد عالیقدر جناب آقای
دکتر غلامرضا بهار وحدت
را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می نماییم.
مهندس سعید فضلی نژاد و بانو

استاد ارجمند سرکار خانم
دکتر فائزه توتونیان
درگذشت همسر گرامی و استاد فرزانه
جناب آقای
دکتر غلامرضا بهاروحدت
را صمیمانه تسلیت می گوییم.
هیات امناء، هیات موسس و هیات رئیسه
موسسه آموزش عالی کاویان

بازگشت همه به سوی اوست
با نهایت تأثر و تألم و با قلبی آکنده از غم و اندوه فراوان
درگذشت مرحوم مغفور
شادروان
حاج سید محسن غزنینی هاشمی

را به اطلاع اقوام، دوستان، آشنایان و همکاران سابق مایکروویو می رساند.
همسر و فرزندان

بازگشت همه بسوی اوست
درگذشت مظلومانه
مهندس محمود صدری
غمی بزرگ بر دلها نهاد.
این ضایعه دردناک را به
همسر گرامی وفداکار
وفرزند برومندش احسان عزیز
وخانواده محترم وبرادران عزیزش
تسلیت میگوئیم.
مهندس محمود صمدی
مهندس حسین کریم زاده
مهندس جواد حسینی مهر

دوست و برادر گرامی
جناب آقای رضا خاکشور
سرکار خانم عباسیان
مصیبت وارده را خدمت شما بزرگواران تسلیت عرض می نمائیم.
ما را در غم خود شریک بدانید.
خانواده های: انظاری- رمضان زاده- افشار

خاندان محترم
پیروزه پور
با نهایت تأسف و تألم درگذشت
جناب آقای
دکتر مهدی پیروزه پور
را تسلیت عرض نموده،
از خداوند متعال برای مرحوم رحمت و مغفرت و برای بازماندگان صبر و اجر جزیل مسئلت می نمائیم.
کشت و صنعت خرّم - هاتفی

خانواده محترم پیروزه پور
خاندان محترم مقیمی
با نهایت تأسف و تأثر درگذشت
شادروان دکتر مهدی پیروزه پور
را تسلیت عرض می نمائیم و از خداوند متعال برای شما صبر و برای آن مرحوم روحی شاد آرزومندیم.
خاطرات آن عزیز از دست رفته برای همیشه در ذهن ما به نیکی باقی خواهد ماند.
شرکت زرین ستاره مسما- ملت خواه

راحله جان فوت پدر عزیزتان
شادروان حاج موسی امینی پور
را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می نماییم.
حمید - نوشین - اردلان

انا لله و انا الیه راجعون
با نهایت تأسف و تأثر درگذشت مادرعزیزمان
مرحومه حاجیه خانم فاطمه بحرینی
را به اطلاع اقوام، دوستان و آشنایان می رسانیم
و با توجه به شرایط خاص کنونی مجلسی برگزار نمی شود
و کلیه هزینه ها صرف امور خیریه می گردد.
دکتر محمدتقی بحرینی- دکتر شریفی

خاندان محترم پیروزه پور
سرکارخانم مقیمی
فقدان دوستی مهربان، همراهی همیشگی و کارآفرینی نمونه
دکتر مهدی پیروزه پور
شدیدا موجب تألم و تأثر گردید.
از درگاه ایزد منان برای شما صبری عظیم وبرای آن عزیز رحمت الهی آرزومندم. یاد و خاطره اش تا ابد در ذهن ما به نیکی خواهد ماند.
دکتر علی حکیمیان

برما چهل روز (چهل سال گذشت)
بار دیگر مراتب قدردانی و تشکر خود را از یکایک بزرگوارانی که ما را در هجران ناباورانه عزیز از دست رفته مان
شادروان حاج سید محمد
خطیب زاده یزدی
همراهی نموده اند، اعلام می داریم و با حسرت و اندوه فراوان و با نهایت احترام به استحضار می رسانیم؛ هزینه های مراسم چهلمین روز درگذشت آن مرحوم صرف امور خیریه محبان الائمه (ع) می گردد.
همسر و فرزندان زنده یاد حاج سید محمد خطیب زاده یزدی